

riába menekült, és a zsidókat is magával vitte, akik állítólag mind egy szálig életben maradtak.

Lévai szerint május második felében mintegy 8000 délvidéki zsidót három táborban „szállásoltak el” Baján. Két táborban az újvidéki zsidókat tartották fogva, a harmadikban azokat a délvidéki zsidókat, akiket nem koncentráltak Bácsstopolyán, Szabadkán vagy Szegeden. A délvidéki zsidók átköltöztetése április vége felé kezdődött.⁴³ A Baján töltött tíz nap alatt 65 zsidó halt meg vagy követett el öngyilkosságot. A deportálások Bajáról május 27-én kezdődtek, a szokásos kegyetlenséggel, egy hónappal a IV. zónában végrehajtott deportálások előtt. Egy szemtanú szerint, amikor a tehervagonok ajtajait néhány nap elmúltával Gänsendorfnál újra felnyitották, 45 holttestet találtak, azonkívül sok zsidó megőrült a megpróbáltatások következtében.⁴⁴

A helyi zsidók deportálása három szakaszban zajlott. Az első szakasz kb. 150 zsidó – köztük sok közösségi vezető és szakember – letartóztatását hozta április 14-én. Bácsstopolyára kerültek, ahonnan a hónap végén deportálták őket Grossrosenbe. A második szakaszban került sor a május 27-i tömeges deportálásra, mely 640 helyi zsidóra terjedt ki. Az akció nyomán a városban maradt zsidók száma kb. 400-ra csökkent; akadtak köztük Észak-Erdélyből és Kelet-Magyarországról származó munkaszolgálatosok. Június 17-én valamennyiüket átszállították Bácsalmásra, és a táborban lévő más zsidókkal együtt június 25-én deportálták.⁴⁵

Szabadka. A 3000-3500 szabadkai zsidót május elején különleges gettóban helyezték el, majdnem egy héttel a többi délvidéki zsidó gettósítása után. A gettó a vasútállomás mellett volt, és kerítés választotta el a város többi részétől. A Bácska központi vidékeiről, többek közt Újvidékről behozott zsidókat egy használaton kívül lévő háromemeletes gabonamalomban helyezték el. Egy ideig a szabadkai zsidó közösség látta el őket élelemmel, melyet Zsidó Tanács irányított, akkoriban dr. Lóránt Zoltánnal az élén. Endre május 1-jén ellátogatott a városba, és dr. Székely Jenő polgármester kíséretében megtekintette a gabonamalmot és a gettónak kijelölt körzetet.⁴⁶

Deportálás céljából a Bácska központi részeiből való zsidókat május 15-én átvitték Bajára. A szabadkai zsidók június 16-ig maradtak gettójukban, amikor is legtöbbszörüket átszállították Bácsalmásra.⁴⁷

A zsidók koncentrációja

A koncentráció folyamata a IV. zónában június 16-án reggel 5 órakor kezdődött, ugyanazon a napon, amikor a III. zónában befejeződtek a deportálások. Öt napon belül lezárult hét koncentrációs központ létesítésé-